

**BMT-nin Re. UN Voluntary Trust Fund on Contemporary Forms of Slavery, P. 224(09)
Fondunun maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən 224(09) nömrəli “İnsan alveri qurbanları üçün
Reintegrasiya mərkəzinin fəaliyyəti” nə dair qrant layihəsi üzrə**

QISA ARAYIŞ

başlanma tarixi: 21 dekabr 2009 (2 dekabr 2009)

yekun: 21 dekabr 2010

P. 224(09) nömrəli Qrant layihəsi üzrə müqavilə 02 dekabr 2009-cu ildə imzalanmış, 21 dekabr 2009-cu ildə fəaliyyətə başlanmışdır.

Layihənin məqsədi: İnsan alveri və potensial qurbanları üçün Reintegrasiya Mərkəzinin yaradılması və onun fəaliyyətinin təşkili idi.

“Təmiz Dünya ” Qadınlara Yardım ictimai Birliyi bu layihə çərçivəsində aşağıdakı vəzifələri həyata keçirmişdir:

1. Qurbanlar və potensial qurbanlara yardım məqsədi ilə Hökumət və QHT –ı ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin gücləndirilməsi;
2. İnsan alveri və potensial qurbanların reintegrasiya prosesini effektiv təmin edən Modelin yaradılması;
3. İnsan alveri və potensial qurbanlarla işləyən kadrların potensialının gücləndirilməsi;
4. İnsan alveri və potensial qurbanların ehtiyaclarının öyrənilməsi, onların fərdi planlarının hazırlanması və reintegrasiya prosesinin effektiv təmin edilməsi.

Layihə üzrə vəzifələri nəzərə alaraq aşağıdakılar həyata keçirilmişdir.

1. Təşkilat nəzərdə tutulmuş vəzifəyə uyğun olaraq Hökumət qurumları ilə - Daxili İşlər Nazirliyinin İnsan alverinə qarşı Mübarizə İdarəsi, Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin yanında fəaliyyət göstərən İnsan Alveri Qurbanları üçün Yardım Mərkəzi, Təhsil Nazirliyi və s. dövlət qurumları ilə sıx əməkdaşlıq etmişdir. Eləcə də, insan alveri ilə mübarizə sahəsində çalışan QHT təşkilatlarının Koalisiyasına daxil olan təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq etmişdir. Belə ki, Daxili İşlər Nazirliyinin İnsan alverinə Qarşı mübarizə İdarəsi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində müəyyən edilmiş insan alveri qurbanlarının hüquqlarının müdafiəsi sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlıqla yanaşı, Sığınacaqdan sonrakı reintegrasiya prosesi , onların ailələrinin problemi və ailələrlə danışıqların aparılması yolu ilə ailəyə integrasiya, peşə kurslarına istiqamətləndirilməsi, iş yerlərinin tapılması, uşaqlarının problemi və s. məsələlərdə birgə iş birliyi həyata keçirilmişdir. Potensial QHT –ilə əməkdaşlıq çərçivəsində daha çox mərkəzə istiqamətləndirilməsi, onların problem və ehtiyaclarının öyrənilməsi və həlli yolunda işlər görülmüşdür.

2. İnsan alveri və potensial qurbanların reinteqrasiya prosesini effektiv təmin edən Modelin yaradılması. Bu Modelin hüquqi əsası Azərbaycan Respublikası İnsan alverinə qası mübarizə haqqında Qanundan, İnsan alveri qurbanları ilə bağlı Milli İstiqamətləndirmə Mexanizmi, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 6 mart tarixli, 62 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş, İnsan alveri qurbanlarının sosial reabilitasiyasının həyata keçirilməsi Qaydaları və s. normativ hüquqi aktlara əsaslanaraq həyata keçirilmişdir. Bu Modelin əsası insan alveri və potensial qurbanların davamlı reabilitasiyanı təmin etməklə yanaşı Reinteqrasiya prosesini və monitorinqi həyata keçirir. Modelin özəlliyi insan alveri qurbanları, onların ailə üzvləri ilə yanaşı potensial qurbanlara da yardımını nəzərdə tutur. Bu Modelə əsasən insan alveri ilə mübarizədə çoxtərəfli əməkdaşlıq əlaqələri və resursların müəyyən edilməsini həyata keçirmək mümkündür.
3. İnsan alveri və potensial qurbanlarla işləyən kadrların potensialının gücləndirilməsi fəaliyyət üzrə - bu fəaliyyət üzrə 2010-cu il ərazində 2290 nəfərin qurbanlarla sosial iş sahəsində biliklərin artırılmasına nail olunmuşdur.
4. İnsan alveri və potensial qurbanların ehtiyaclarının öyrənilməsi, onların fərdi planlarının hazırlanması və reinteqrasiya prosesinin effektiv təmin edilməsi fəaliyyəti üzrə aşağıdakıları reallaşdırmaq mümkün olmuşdur. Qurbanların ehtiyaclarının müəyyən edilməsi ilə yanaşı onların potensiallarının aşkarlanması və bu fəaliyyət üzrə onların həm DİN-in İnsan alveri Qurbanları üçün Sığınacaqda, həm Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin yanında fəaliyyət göstərən İnsan alveri Qurbanlar üçün Yardım Mərkəzi və QHT –nın nəzdində yaranmış Reinteqrasiya Mərkəzinin fəaliyyətində qurbanların ehtiyaclarının təmin edilməsi üzrə istiqamətləndirmə mexanizmi aktivləşmişdir.

Hüquqi yardımlar

Yardımanın növü	İnsan alveri qurbanı	Potensial qurban	Ailədaxili zorakılıq qurbanı	zorlama	ərizə və şirkətlər	Zənglər
Hüquqi məsləhət	32	91	41	9	109	210
Sənədlərin hazırlanması və bərpası	19	17	18	2	39	
Məhkəmədə iştirak	16		5		52	
Sorğuların göndərilməsi	6	7	8	5	168	
Polislə iş	32	16	4	3	24	
Prokurorluqla ilə iş			5	1		

Cəmi	73	91	41	9	178	398
------	----	----	----	---	-----	-----

Reintegrasiya prosesi:

Göstərilən xidmətlər	Əməkdaşlıq çərçivəsində istiqamətləndirilən təşkilatlar
Psixoloji yardım - 212 nəfər	Təmiz Dünya Qadınlara yardım ictimai Birliyi
Tibb yardım – 83 nəfər	Səhiyyə nazirliyi - 7 saylı qadın məsləhətxanası, Respublika klinik xəstəxanası, 25 saylı şəhər poliklinikası, Buzovna vərəm dispanseri, Respublika Narkoloji dispanser, Dəri Zöhrəvi Dispanser və s.
Peşə kursları – 42 nəfər	Əmək və Əhalinin sosial müdafiəsi Nazirliyinin məşğulluq mərkəzi - 32 nəfər ; Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı – 10 nəfər
İşlə təmin etmə - 12 nəfər	Təmiz Dünya Qadınlara Yardım ictimai Birliyi Əmək və əhalinin sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Yardım mərkəzi
Müvəqqəti yaşayış yeri - 105	Təmiz Dünya qadınlara Yardım ictimai Birliyi
Geyimlə təmin etmə qadınlar 893 nəfər, uşaqlar 215 nəfər	Təmiz Dünya, Nur Vətəndaş Təhsili Mərkəzi, 175 saylı məktəb.
Ailə ilə mediasiya işi -21 nəfər	Təmiz dünya
Sosial müşayiət – 127 nəfər	Təmiz dünya
Uşaqların yerləşdirilməsi	Səhiyyə nazirliyinin 1 saylı uşaq evinə -2 nəfər, Təhsil nazirliyi internat məktəbə - 4 uşaq; SOS- uşaq kəndlər birliyi – 2 uşaq

2010-cu il il ərzində təşkilatın müxtəlif xidmətlərindən bəhrələnenlərin sayı 2202 nəfər olmuşdur.

Seminarlar vasitəsilə məlumatlandırılanların sayı 2290 nəfər olmuşdur.

Bundan əlavə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisin deputatı Rafael Cəbrayilov ilin Sosial Səfiri seçilmiş, onunla birgə insan alveri mövzusunda Debat keçirilmiş və 23 avqust 2010-cu ildə BMT bütün ölkələrdə qeyd etdiyi Mavi Lent aksiyası reallaşmışdır. Bu aksiya zamanı isə bir sosial çarx çəkilmişdir.

“Təmiz Dünya” Qadınlara yardım İctimai Birliyinin sədri: Mehriban Zeynalova